

Chàng "YES-NO" Và Ông Lu t S

Tác Giả: Nguy n Thái Lai

Thứ Năm, 03 Tháng 12 Năm 2009 10:16

Tác gi tên Nguy n thái Lai, sinh quán Trà Vinh, tr c 75 là giáo ch c, quân nhân VNCH.

Ông đ n M t đ u th p niên 80', đ nh c t i Sacramento, và đ c m t Lu t s M có lòng giúp lo cho gia đình đoàn t . H n là m t cao niên h u trí Sacramento, tác gi cho b t ông viết bài này đ c m t Lu t s Mull, v ân nhân c a gia đình ông.

V t biên ch có hai cha con, khi vào đ t M , tôi mong mu n đ c đ nh c t i Los Angeles, nh ng n i đ n l i là Sacramento. T i đây, tôi ph i làm th t c: Khám s c kho , xin tr c p; ki m tru ng h c cho con đi h c... Ph n tôi, thì s xã h i ch đ nh tru ng cho tôi đi h c Anh văn và tìm vi c làm. Sau khi n đ nh, thì cái lo khác l i đ n. Ti n tr c p xã h i cho hai cha con ch đ đ ăn và tr ti n phòng.

Không có ti n đ g i v Vi t nam, tôi ph i đi tìm cái gì làm thêm sau gi h c. Tôi xin đi r a chén vào bu i chi u ở nhà hàng Vi t nam. Ch không nh n làm n a bu i. Tôi xin đi bán ti m. Ch ti m cho tôi t p s tru c. Ba ngày tính ti n v n b l n hoai, Ph n vì ngu i M nói tôi nghe ch đ u c ch m t. Ngu i da màu nói càng khó nghe. Ph n Anh văn tôi còn đ , ph n đi v t i nhà quá khuya, tôi đành xin ngh sau ba ngày t p s dù ch ch a lên ti ng đ u i.

S tìm vi c đ n tôi đi nh n vi c ph b p cho m t nhà hàng. Mùi th t cá, mùi xào n u làm tôi ói. Tôi ph i ch y vô ch y ra phòng đông l nh, v a ở nhà b p nóng, ch y vô phòng đông l nh, r i ch y ra nóng làm tôi n l nh. Làm đ u c ba ngày, tôi b vi c, r i đ n s tìm vi c nh xin vi c khác. H không ch u còn báo cáo là tôi không nghe l nh. S xã h i ng ng ti n tr c p. Tôi ph i đi khi u n i. M t h t m t tháng ti n m i đ u c l nh l i. Vì v y chuy n tìm vi c làm đ kh i b l o i thôi đ i v i tôi là ưu tiên m t.

Sau gi h c, tôi đi đ c b n thông báo đ , mong tìm ra công vi c thích h p cho mình. M t hôm, tôi đ c th y: "Tìm ngu i ph giao báo ngày Ch nh t, 10/hr, g i Mr Jone, phone:..."

V t i nhà tôi g i ngay dù tôi rất s nói chuy n đ n thoai v i M . Tôi g p ông Jone tôi nói là tôi r t đ ti ng Anh nh ng c n vi c làm, ông này nói th t ch m là sáng s m Ch nh t 4 gi s g p tôi ta địa ch ...X. Ranco Cordova.. tôi nh l p l i đ a ch r i t t máy.

H i thăm đ ng đ n ch h n. Ng i quen không ai biết vì cũng ch là dân m i t i Sacto. Đang lo thì may có ngu i quen nh c: Anh là lính mà sao không dùng b n đ .

Chàng “YES-NO” Và Ông Luột S

Tác Giả: Nguyễn Thái Lai

Thứ Năm, 03 Tháng 12 Năm 2009 10:16

Đến ngày hôm nay, ba giờ sáng tôi thức dậy trước đồng hồ ré, mặc 3 lớp áo mà còn thấy lạnh. Đứng dậy đi vệ sinh và nhìn đồng hồ thì giờ sau tôi cũng tỉnh dậy rồi nhìn đồng hồ, ngồi trong xe chờ mà hỏi hỏi đi. Hôm nay 4 giờ thì có một chiếc xe truck chở tôi đi gần bên, mở cửa hỏi tên tôi. Tôi xuống xe chào Jones. Người Mỹ này nói sơ qua công việc tôi làm là: "Ngồi sau xe, cầm báo sáng sủa, ý nhà nào là nhẩy xuống viết báo vô giờ hàng ba. Jones còn chỉ cho tôi cách đeo bao ny lông trước ngực để đỡ nh tay ôm báo cho nhieu. Bao ny long chỉ dùng khi có nhà nào viết ngoài cho đồng hồ thôi. Tôi lên ngồi phía sau xe truck. Thùng xe đầy báo. Tôi cầm tờ báo lên xem nhng thấy nào. Jones bảo tôi cầm, ôm ít nhít mỗi lần 4 tờ. Mỗi khi xe ngừng, tôi nhẩy xuống chở viết báo theo số chỉ dẫn. Lúc thì viết bên phải lúc viết bên trái, lúc leo cầu thang đi lên khu chung cư, đôi lúc trót chân xuống té.. Ôm báo chặt a quen rồi thì xuống. Viết báo thì rồi không đúng chỗ. Người chở lái xe nhanh, thỉnh thoảng lúc quẹo phải lúc quẹo trái ngồi ở bên sau tôi phải nhm chỗ mà con xuýt té mấy lần. Đều khoảng một giờ thì tôi muồn ói, chóng mặt. Tôi muồn kêu ông chở ngừng xe cho tôi xuống nhưng tôi thấy nhò nhò: Ráng lên, ráng lên, bắt cứ c hoài sao"

Viết xong đồng hồ cầm tờ báo cười cùng tôi mừng trong bụng mà mặt tái mét, nói không ra tiếng. Mr. Jones đưa tôi 30 đồng và nói: 20 đồng tiền công, 10 đồng thưởng. Mấy là người duy nhất theo tao bắt hết xe báo, nhiều người đã bắt cứ cầm a chở.. Ông này hôm nay tôi trót đi vào Chỗ nhít thì cũng vào giờ này.. Tôi liếc nhìn vì lý do xa quá, mà việc chỉ có 1 lần 1 tuần. Trên đồng hồ lái xe về nhà tôi chợt nghĩ nhieu mình đi bắt mặt mình có là để chở u hôm nay. Việc đi là làm sao tìm cho mình job báo riêng đây?

Khi đi hôm nay tôi mang ý định này hỏi Bà thầy dạy Anh văn. Bà cho tôi đưa chỗ nhà báo Sacramento Bee. Khi tìm ra được văn phòng báo Bee, tôi nhận được route báo cách nhà 20 phút lái xe.

Ngày đầu đi nhn việc, có người chỉ dẫn, manager giúp chỉ cách cột báo, cách bắt báo, tìm đưa chỗ. Việc mà cha con tôi bắt xong 120 tờ báo một 3 giờ một xong. Tuy mặt nhng tôi không bắt cứ c.

Manager dạy tôi khi nhn việc bắt báo:

- Dậy sớm, bắt xong trước 6 giờ
- Bắt hàng ba, không viết đi ngoài sân
- Phải có bao ny lông khi bắt

Chàng “YES-NO” Và Ông Luột S

Tác Giả: Nguyán Thái Lai

Thứ Năm, 03 Tháng 12 Năm 2009 10:16

Manager nói nhiáu quá tôi không nghe và hiáu hát nên phái tá tìm hiáu thêm bằng cách hái máy nguái đang giao báo. Kát là lúc tôi đi giao báo thì không có nguái Viát nam, tôi đành phái hái máy nguái Má. Phán đông nguái đi giao báo là trá em báo chá tái tán nhà nên viác tìm nguái quen hái cung khó.

Sau khi xong báo. tôi cháy vòng vòng coi nguái khác bá thá nào thì tháy phán đông báo nám á hàng ba á ngoài sân. Tình cá tôi gáp mát nguái đang vát báo máng quá nên làm quen ngay. Nguái náy nói đáng có làm theo lái manager bá lâu lám. Đáng ngoài vut đái gán nhà là đác náu nhà nào khó thá đem gán mát chút, không sao đâu. Manager không nói gì đâu. Bá nhá váy mái có ăn. Nguái này còn nói thêm máy coi báo Union đó, bá ngoài sân uát nháp có sao đâu.

Sau khi nghe nguái bán giao báo này nói tôi chá nói cảm án và tá nhá lòng: Ai làm sao thì làm còn mình phái làm sao coi cho đác. Đáng đá bá chá là bê bái, náu tháy không có ăn thì đi tìm viác khác.

Giao báo đác 4 tuán, tám quen nên có thì giá nhìn khu mình đang giao báo. Khu này nhà lán và đáng xá đáp hán mây khu khác. Cuái tháng đi tháu tián nhiáu nhà má cáa đá khen và cho tián thuáng rát háu. Tián công và tián báo có 10 đáng mà tián thuáng có nhà cho 50 đáng. Há nói nhiáu quá tôi không hiáu hát, chá tháy há.. vui cuái và cho thêm tián là tôi biát mình làm tát rái Khu tôi giao báo phán đông há trá truác nên viác đòi tián rát đá.

Mát thái gian gian ngán sau, trái vào Đông nên máa gió lánh láo. Tôi mác 4 láp áo, 2 láp quán mái tam đá ám.

Mát sáng ná, trái máa, tôi cũng đi giao báo nhá thuáng lá. Tái mát ngôi nhà lán, tay cám tá báo có bao ny lông tôi đi nhanh tái tán cáa nhà, đá tá báo sát cáa. Báo đá nhu váy, chá nhà chá cán má cáa khom xuáng là láy báo, không phái đi ra bá uát. Đang đát báo xuáng, thánh linh nghe tiáng má cáa tôi dám lên thì tháy mát nguái Má tráng, khoáng 50 tuái, khoác áo ngá tráng, đáu hái sái. Nghe tiáng ông ta nói “Hi”, tôi càng quánh thêm, không nói gì hát tôi vái đáng dáy quay láng đi ra. Không nghe tôi nói gì hát, ông này má cáa lán ra, ván đen truác nhà, rồi buác ra nói: “Come in, Come in.”

Nghe nhá váy tôi càng sá. Tôi không quen và cháa gáp ông ta lán nào. Hán náa, giá này còn sám quá, mái 5 giá sáng. Vô nhà làm gì đây. Vô nhà Má, rái có chuyán gì... Nghĩ váy, tôi nói vái ông ta: “I have a lot of paper”. Không biát nguái này có nghe đác tiáng Má cuá tôi không, mà ông ta nói một hái dài, tôi chá nghe đác máy chá sau cùng “Plea come back!”

Nghe nhu váy tôi đoán là ông ta muán mình trá lái. Tôi vôá quay ra xe tiáp tác giao báo. không nói tiáng nào cá. Váa giao báo váa suy nghĩ: Phái ông ta muán mình trá lái không? Trá lái làm gì? Anh ván mình tá quà làm sao đây? Khi ông ta yêu cáu trá lái, mình không nói gì là

Chàng “YES-NO” Và Ông Luýt Sĩ

Tác Giả: Nguyễn Thái Lai

Thứ Năm, 03 Tháng 12 Năm 2009 10:16

---

bỗng lòng ríi, Nụ ông này nói ồ, mình nhồ ông nói chồ m ồ i chồ c không sao. Trồ i đã tồ nh mồ a. Tôi quyồ t dồ nh trồ laồ.

Vồ a ngồ ng xe truồ c cồ a nhà, tôi thồ y cồ a nhà mồ ra. Đúng là ông này có ý chồ mình. Tôi nghĩ. Lồ n này có thêm mồ t bà Mồ ồ m cao tốc ngồ n đồ ng cồ nh ông ta. Hai ông bà nói: Good morning và ra dồ u “Come in. Come in.”

Thồ y tôi khom xuồ ng tháo giày, ông Mồ đã kéo tay tôi theo bà Mồ đi truồ c.

Đi vòng qua hai ba phòng gì đó thì tồ i mồ t bàn ăn. Tôi đầ c đầ a cho mồ t khăn ồ n lau đầ u tóc, lau mồ t. Trên bàn có ba cái đĩa, tách muồ ng, mồ t diễ ồ n trung chiền, bacon, diễ bánh mì nuồ ng. Trong khi tôi lau cho đầ u t, ông bà đã ngồ i và xồ t đầ ăn ra ba đĩa rồ i ra dồ u cho tôi ngồ i rồ i bồ t đầ u ăn. Tôi không dám ăn vì sồ mình hiồ u ồ m. Hai ông bà mồ i ồ n thồ hai tôi mồ i dám ăn chồ c nên bồ t đầ u ăn. Tôi ăn thồ nào mà hồ t diễ truồ c hai nguồ i này. Thồ y tôi ăn mau, ông ta liồ n ồ y diễ đầ ăn xồ t thêm. Không biồ t nói sao tôi tiồ p tồ c ăn. Hồ t đĩa, ngồ n đầ u lên thì thồ y hai nguồ i nhìn tôi, Bà Mồ nói:

“Do you like some more?”

Tôi nghĩ hồ t tồ ồ ch sồ quá, mồ nh phồ i trồ ồ i đàng hoang. Tôi nghĩ trong đầ u: “Đồ thồ a bà không...”, rồ i dồ ch ra tiồ ng Anh câu này nhu sau:

Yes, Madame. No. I don't...

Nghe tôi nói vậy ông Mồ ồ y đĩa đầ ăn xồ t hồ t cho tôi. Đầ ăn vào đĩa làm sao ồ y ra đây. Tôi phồ i ăn cho hồ t. Tôi ăn vồ a xong ba đĩa ông Mồ ồ i hồ i tôi:

“Do you like some more?”

Tôi trồ ồ i:

“Yes Sir. No, I dont...”

Chàng “YES-NO” Và Ông Luật Sĩ

Tác Giả: Nguy&#n Thái Lai

Thứ Năm, 03 Tháng 12 Năm 2009 10:16

Đây là lần đầu tôi ăn sáng với M. Có lẽ ông bà chủ nhà này đoán ý là tôi đã quá no nên không nói gì thêm.

Ông rót cho tôi một tách cà phê rồi ra đầu cho tôi đi theo. Trong phòng khách, ông chủ cho tôi ngồi ghế cạnh lò sưởi. Thấy tôi không dám ngồi vì quần ướt, ông hiểu ý nên lấy cho tôi một khăn lót lên ghế để ngồi. Xong đâu đó, ông bắt đầu nói thật chậm cho tôi hiểu, đi khái.

“Tôi tên là Mull, với tôi tên là Jean,” Ông ngạc nhiên một chút để tôi nói tên tôi, rồi tiếp: “Hôm tháng nay, mỗi ngày với chúng tao theo dõi máy hàng ngày khi máy giao báo cho gia đình tao. Máy là người duy nhất báo sát cửa nhà. Máy người trực vụ đi vô, làm bất cứ u kiêng, đừng cửa, báo sấm báo trống, báo quên. Với chúng tao thích cách làm cửa máy nên mỗi máy vô ăn sáng.”

Tôi đoán ý như vậy nên đôi lúc tôi dịch ch “YOU” là máy là thỉnh xin vui lòng bỏ qua cho, vì tôi không biết dịch sao cho đúng. Rồi ông tiếp tục hỏi tôi: Tôi đâu rồi? Quê cũ ch? Tình trạng gia đình?

Máy câu này tôi hiểu quá nhiều lần từ khi rời Việt Nam. nên nghe hiểu. Tôi trả lời thật chậm, cho ông ta biết: Tôi là người Việt Nam từ năm C&#ng&#n, boat people. Tôi đến M 6 tháng, Phi, Mã lai hết một năm rồi. Với con gái tôi còn Việt nam.

Ông hỏi tôi sao tôi không đem với đi theo? Tôi nói là không có tiền. Ông hỏi tiếp: Máy có nhà với con không? Tôi cười và trả lời: Tôi rất nh. Tôi còn nói cho ông nghe là tôi có đến hội USCC để làm giấy báo lãnh với con sang M. Ông còn hỏi USCC là gì. Tôi chỉ giải thích đây là hội Thi nạn người giúp người nạn. Tôi vừa nói vừa lo không biết ông có hiểu mình nói không nua vì tôi có cảm tưởng là tôi nói tiếng M còn từ vựng người Việt gốc Hoa. Ch lần nói tiếng Việt rất khó nghe. Sau khi nghe tôi nói ông M này vừa nói vừa ch vào ông ta:

- I am a lawyer. I will help you.

Tôi nghe ch Lawyer là nghĩ đến... tiền. Tôi đâu có tiền mà trả cho Luật sĩ. Có ai làm không đâu. Nghĩ với tôi còn lo xa. Nói trực khỉ mịch lòng. Tôi liền nói:

Chàng “YES-NO” Và Ông Lu t S

Tác Giả: Nguy n Thái Lai

Thứ Năm, 03 Tháng 12 Năm 2009 10:16

- I have no money. Câu này tôi h c thu c nên nói không c n suy nghĩ.
Nói xong tôi cảm th y vô phép nên nói ti p:

- Sir, I am poor but I need help.

Nói v y tôi ch mong n u ông ăn r thì mình th ráng lo. Nghe tôi nói ông li n nói ti p;

- I don't need your money.

Tôi nghe mà s mình nghe m nên không dám nói gì thêm. Ông M nói ti p:

- Tomorrow, you bring all papers, I will help you. Now I go to work.

Tôi không dám nói gì thêm nên đ ng d y đi v cho ông đi làm.

Sau đó trong gi h c Anh văn v Question, tôi nh i câu nói Yes Sir No nên đem chuy n nói cho cô giáo nghe. Cô này gi i thích: Không mu n n a thì nói: “No, I don't”. Khi ai h i mà tr i Yes ngu i ta coi nh là đ ng ý, còn “Yes Sir, No” không ai bi t mình mu n nói gì nên b hi u là Yes. M y b n h c Anh văn chung ngu i nghe ch c quê gi tôi là: Anh chàng YES. NO.